

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma.: 14.Gf.40.045/2023/13-II.

A felperesek:

felperes1 Ltd. - I. rendű

cím1

felperes2 Ltd. - II. rendű

cím2

A felperesek képviselője:

Dr. Koczás János Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Koczás János ügyvéd

cím3

Az alperes:

alperes1 Zártkörűen Működő Részvénytársaság

cím4

Az alperes képviselője:

Soós Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Soós Judit ügyvéd

cím5

A per tárgya: kártérítés

A fellebbezést benyújtó fél: felperesek

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 15.G.42.211/2021/27-I.

í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 328.250 (háromszázhuszonnyolcezer-kettőszázötven) forint + áfa, a II. rendű felperest, hogy 540.600 (ötszáznegyvenezer-hatszáz) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizessen meg az alperesnek 15 napon belül.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 939.982 (kilencszázharminckilencezer-kilencszáznyolcvankettő) forint, a II. rendű felperest, hogy 1.932.000 (egymillió-kilencszázharminckétezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket fizessen meg az államnak 60 (hatvan) napon belül az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 36.490 USD és annak 2015. október 26-ától járó késedelmi kamata I. rendű felperes javára, továbbá 75.000 USD és annak 2015. november 27-től járó késedelmi kamata II. rendű felperes javára történő megfizetésére. A keresetük ténybeli alapjaként előadták, hogy ismeretlenek feltörték az üzleti partnerük elektronikus levelezőrendszerét, és a cég képviselőjére jogosult nevében azt az üzenetet kapták, hogy az esedékes fizetési kötelezettségüket a partner tengerentúli számlájára utalással teljesítsék, amely valójában a terhelt alperesnél megnyitott bankszámlájához tartozott. A megtévesztés eredményeképpen az I. rendű felperes 2015. október 21-én 36.490 USD-t, a II. rendű felperes 2015. november 24-én 75.000 USD-t utalt át, amely összegek forint ellenértékét a terhelt több részletben, az alperes különböző bankfiókjaiban készpénzben felvette. A cselekménnyel kapcsolatban büntetőeljárás indult, amelyben a Fővárosi Törvényszék 3.B.320/2020/6. számú ítéletével a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének elkövetéséért. Érvelésük szerint az alperesnek a szokatlan tranzakciókra vonatkozó belső szabályzata alapján észlelnie kellett volna, hogy a terhelt által végzett tranzakciók felvetik a pénzmosás gyanúját; ennek ellenére nem tett eleget a pénzmosás és a terrorizmus visszaszorítása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (Pmt.) 23. § (2) és 24. § (1) bekezdése szerinti vizsgálati, bejelentési és a megbízás felfüggesztésére vonatkozó kötelezettségének. Ha az alperes a terhelt által kezdeményezett tranzakciókat felfüggeszti, akkor nem tudta volna

készpénzben felvenni a bűncselekményből származó pénzt, ami így visszautalható lett volna a részükre. Mindezekre tekintettel az alperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:518. § és 6:519. § alapján köteles az okozott kárt megtéríteni.

II.

[2] Az alperes kérte a kereset elutasítását. Elévülési kifogást terjesztett elő, továbbá érvelése szerint nem tanúsított jogellenes magatartást, a tranzakciók teljesítésekor nem talált pénzmosásra utaló körülményt. Az elvárható magatartást tanúsítva járt el, azonban a Pmt. 27. § (1) bekezdésében foglalt felfedés tilalmából adódóan a megtett intézkedéseiről még a bíróság számára sem szolgáltatathat adatot. Hivatkozott az okozati összefüggés hiányára is, mivel a pénzmosási bejelentés és a tranzakció felfüggesztése nem eredményezte volna automatikusan a kifizetés végleges megghiúsulását, mivel az legfeljebb 5 munkanapig akadályozhatja az ügyleti megbízás teljesítését. Állította továbbá, hogy a felperesek nem tettek eleget a kármegelőzési, kárelhárítási kötelezettségüknek, amikor nem az adott helyzetben elvárható körülményekkel jártak el az ismeretlen bankszámlára való utaláskor.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte az I. rendű felperest 656.500 forint, a II. rendű felperest 1.081.200 forint alperesnek járó perköltség megfizetésére. Kötelezte továbbá az I. rendű felperest 490.900 forint, a II. rendű felperest 1.009.100 forint eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

III.1.

[4] Határozatában a fellebbezés szempontjából releváns tényként megállapította, hogy a terhelt 2015. szeptember 10-én az alperesi bankfiókban pénzforgalmi számlát nyitott, melynek célja az volt, hogy a mások által elkövetett bűncselekményből származó, bankszámlára érkező összegeket készpénzben felvegye és azt büntetésének továbbítsa. Legális forrásból származó pénzre vonatkozó pénzügyi műveletet csak a bankszámla fenntartása érdekében végzett.

[5] Ismeretlen elkövetők feltörték a cég1 Ltd. (a továbbiakban: indiai cég) elektronikus levelezőrendszerét, és a cég képviselőjére jogosult néven felhívták a felpereseket, hogy az esedékes fizetési kötelezettségüket a jogosult tengerentúli számlájára utalással teljesítsék. Az elektronikus levélben megjelölt pénzforgalmi számlaszám valójában a terhelt fentiek szerint megnyitott bankszámlájához tartozott.

[6] A valótlan elektronikus üzenetekkel megtévesztett I. rendű felperes 2015. október 21-én 36.490 USD-t utalt át, amelyet az alperes a terhelt bankszámláján 2015. október 16-án (helyesen 26-án) 10.096.810 forint értékben írt jóvá, amit a terhelt ugyanezen a napon több részletben, az alperes különböző bankfiókjaiban készpénzben felvett. A valótlan elektronikus üzenetekkel ugyancsak megtévesztett II. rendű felperes 2015. november 24-én 75.000 USD-t

utalt át, amelyet az alperes a terhelt bankszámláján 2015. november 27-én 21.562.766 forint értékben írt jóvá, amit a terhelt 2015. november 27-én és 30-án több részletben, az alperes különböző bankfiókjaiban készpénzben felvett.

[7] Az alperes felhívására a terhelt mindkét tranzakció adatairól kérdőívet töltött ki, amelyben a tranzakció célját úgy jelölte meg, hogy azt a férje családja küldte a részére.

[8] A nyomozóhatóság határozata alapján az alperes 2016. február 25-én zár alá vette a bankszámlát, amelynek egyenlege ekkor 32.231,42 forint volt.

[9] A felperesek 2016. július 12-én megkeresték az alperest a bankszámla zárolása, a pénzüsszegek visszafizetése és az esettel kapcsolatos tájékoztatás végett, amelyet az alperes az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényre és a Pmt.-re hivatkozással nem teljesített.

[10] A Fővárosi Törvényszék a 2020. szeptember 1-jén jogerőre emelkedett 3.B.320/2020/6. számú ítéletében (a továbbiakban: büntető ítélet) megállapította a terhelt bűnösségét folytatólagosan elkövetett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 399. § (2) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő pénzmosás büntette miatt; a felperesek és az indiai cég által előterjesztett polgári jogi igény elbírálását egyéb törvényes útra utasította.

[11] Az alperes szokatlan tranzakciók tipológiáját tartalmazó belső szabályzatának 1. pontja a pénzmosásra utaló készpénztranzakciókat, a 2. pontja a pénzmosásra utaló bankszámla felhasználás eseteit tartalmazza. Szokatlan műveletnek minősül a szokatlanul nagy készpénzbetét elhelyezése, felvétele természetes személy által, főleg, ha az nem egyeztethető össze az ügyfél foglalkozásával [1.a) pont]; akár magánszemély, akár cég esetében készpénzbefizetések, illetve kifizetések hirtelen, jelentős megnövekedése [1.b) pont]; ha természetes vagy jogi személyek részére vezetett bankszámlákon lévő pénzmozgás nem utal üzleti tevékenységre, de a bankszámlán jelentős összegeket írnak jóvá, illetve utalnak át azokról nyilvánvaló cél nélkül [2.b) pont].

III.2.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megalapozatlannak találta az alperes elévülési kifogását. Rögzítette egyúttal, hogy a kár bekövetkezésének ideje a 36.490 USD dollár és a 75.000 USD átutalásának az ideje (2015. október 21. és 2015. november 24.), hiszen a felperesek vagyonának csökkenése az átutalási megbízások benyújtásával egyidejűleg csökkent.

[13] A Ptk. 6:519. §-ának felhívásával kifejtette, hogy a felperesek bizonyítási érdekébe tartozott a kár bekövetkezése, az alperes károkozó magatartása és a kettő közötti okozati összefüggés bizonyítása. A jogellenesség a Ptk. 6:520. §-a folytán nem szorult bizonyításra. Az alperesi védekezésre tekintettel az ő bizonyítási érdekébe tartozott a felróhatóságának hiánya és a károsult közrehatás bizonyítása.

[14] A kár mértékét a büntető ítélet és az átutalásokról csatolt kimutatások alátámasztották, míg a kár a korábban írtak szerint az átutalás időpontja. Kétséges azonban a felperesek vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés, mivel nem adták elő, hogy az átutalással teljesíteni kívánt szolgáltatást megkapták-e; az indiai cég a nem teljesített vételárat a bűncselekménnyről való értesülést követően is velük szembeni követelésként vagy saját veszteségként tartja-e nyilván. E körben bizonyítást sem ajánlottak fel. A károsult személyét kétségessé teszi az is, hogy a büntetőeljáráshoz a felpereseken kívül az indiai cég is előterjesztett polgári jogi igényt, azaz maga is úgy tekintette, hogy a bűncselekmény következtében a vagyonában értékcsökkenés állt be. Az indiai cég nyomozó hatóság részére megküldött nyilatkozata (17/M/18.) is azt igazolja, hogy a saját kárának tekintette az átutalásokat.

[15] A Pmt. 23. § (1) bekezdése és a 24. § (1) bekezdése, valamint az alperes belső szabályzatának 1.a) és b) pontja, valamint a 2.b.) pontja alapján a törvényszék megállapította, hogy szokatlan tranzakciónak minősült a terhelt által megvalósított készpénzfelvétel, ezért az felvetette az alperes Pmt. 23. § (1) bekezdésében, valamint a 24. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettségét. A felperesek által indított átutalás vizsgálata ugyanakkor nem az alperes, hanem a felperesi számlákat vezető külföldi pénzintézet kötelezettsége volt, mert a megbízást is annak kellett teljesítenie. Azt, hogy az alperes a tranzakció célját közlő adatlap kitöltésén túl milyen intézkedéseket tett, illetőleg kötelezettségét mennyiben mulasztotta el, a rendelkezésre álló nyilatkozatok és okiratok alapján, illetőleg a Pmt. 27. § (1) bekezdésében foglalt felfedési tilalom miatt megtagadott adatszolgáltatás, továbbá a Pp. 322. § (2) bekezdése szerinti indítvány hiányában nem volt megállapítható.

[16] Mindezek alapján a felperesek nem bizonyították az alperes jogellenes mulasztását. Az állított jogellenes magatartás és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés egyébiránt eleve kizárt, mert a kár bekövetkezése – még a jóváírás dátumát tekintve is – megelőzte a jogellenes magatartás tanúsításának elvárt időpontját. Az alperes a Pmt.-ben előírt kötelezettségeit csak a pénz bankszámlára érkezését követően teljesíthette, hiszen egy teljesedésbe nem ment tranzakció vizsgálata még nem lehetséges. A jogellenes magatartásnak nem lehet következménye az azt megelőző időben bekövetkező kár, így a jogi okozatosság kétséget kizáróan hiányzik.

[17] A kifejtettek okán a Ptk. 6:519. §-ában meghatározott kártérítési felelősség feltételeinek a fennállása és bizonyítottsága hiányában a kereset nem alapos, melyből következően a törvényszék a károsult felróható közrehatását érdemben nem vizsgálta.

IV.

[18] Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben elsődlegesen kérték annak megváltoztatását és a keresetüknek megfelelő döntés hozatalát, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását a Pp. 381. §-a alapján.

[19] Érvelésük szerint az elsőfokú ítélet tévesen – a Pp. 183. § (3) bekezdését megsértve – rögzítette, hogy nem nyilatkoztak a szolgáltatásról, aminek az ellenértékét átutalták, illetőleg arról, hogy az indiai cég azt velük szemben fennálló követelésként vagy saját veszteségként tartja-e nyilván. Egyfelől a törvényszék ilyen nyilatkozatot nem kért, másfelől a 19. sorszámú végzésben foglaltaknak eleget téve a 2020. október 10-i beadványukban előadták, hogy hogyan és mikor következett be a káruk. Ezen nyilatkozatból értelemszerűen következik, hogy az indiai cég a nem teljesített vételárat velük szemben fennálló követelésként tartja nyilván a mai napig, és az is, hogy a szolgáltatást megkapták. Mindez a büntetőeljárás irataiból is kitűnik. A kár bekövetkezte egyébiránt akkor is megállapítható, ha nem kapták meg a szolgáltatást, de akkor is, ha megkapták, hiszen utóbbi esetben annak ellenértékével mindaddig tartoznak az indiai cégnek, amíg azt ki nem egyenlítik. Az elsőfokú bíróság tehát iratellenesen jutott arra a következtetésre, hogy nem nyilatkoztak a kapott szolgáltatásról. Az M/17. számú mellékletként csatolt jegyzőkönyvben tett nyilatkozatuk szerint az üzleti kapcsolat úgy működött, hogy az indiai cég először megküldte az árut és csak azt követően teljesítették a vételárat. Amennyiben a bíróság hiányosnak tartotta a perfelvételi nyilatkozatukat, akkor a Pp. 237. §-a alapján az anyagi pervezetés körében kellett volna intézkednie annak kiegészítése érdekében.

[20] A fentiekből következően anyagi jogilag is téves az az ítéleti megállapítás, miszerint kétséges az őket ért kár bekövetkezte, és nincs relevanciája az indiai cég által előterjesztett polgári jogi igénynek sem, mivel a mai napig velük szembeni követelésként tartja nyilván a nem teljesített vételárat. A pénz eltérítésével kapcsolatos bűncselekmény károsultjai kizárólag ők lehetnek.

[21] Tévesen értékelte terhükre az elsőfokú bíróság, hogy az alperes jogellenes mulasztását nem bizonyították, mivel az adott esetben a károkozó magatartás megállapíthatóságához szükséges adatokkal a per tárgyának természetéből fakadóan kizárólag az alperes rendelkezett. A jogellenesség körében releváns dokumentumok, információk alperes általi szolgáltatását, illetve tényelődását indítványozták, melynek körében egyrészt a Pp. 265. § (2) bekezdése alapján bizonyítási, másrészt a Pp. 184. §-a alapján állítási szükséghelyzetben voltak. Az alperes mindezek ellenére nem nyilatkozott, a kimentés lehetőségével nem élt. A károkozó magatartás – azaz a jogellenes mulasztás – bizonyítatlanságát tehát az eljárási szabályok téves alkalmazásával állapította meg az elsőfokú bíróság.

[22] Tévesen értékelte a terhükre azt is a törvényszék, hogy nem volt megállapítható, hogy az alperes a Pmt. 23-24. §-aiban írt kötelezettségeit mennyiben sértette meg. Indítványozták ugyanis a Pmt. 23-24. §-ai szerinti eljárásra vonatkozó dokumentumok

csatolását, amelyet az alperes a felfedés tilalmára hivatkozással megtagadott, azonban a Pp. 322. § (1) és (2) bekezdései alapján az elsőfokú bíróságnak hivatalból meg kellett volna keresnie a minősítőt a megismerés engedélyezése érdekében. Az alperesi adatszolgáltatás megtagadására figyelemmel érhetetlen, hogy milyen okból esik a terhükre a károkozó magatartás bizonyítottságának hiánya, illetőleg miért értékelendő az alperes javára a felróhatóság hiányának bizonyíthatatlansága.

[23] Hangsúlyozták, hogy a károkozó magatartás és az okozati összefüggés vonatkozásában azt állították, hogy a Pmt. 23-24. §-ai szerinti kötelezettségének az alperes nem tett eleget – azaz jogellenesen mulasztott – és ebből következően keletkezett a kár. A tényelőadási és peranyagszolgáltatási kötelezettségüket teljesítették, ugyanakkor a jogellenes mulasztásra és az okozati összefüggésre vonatkozó dokumentumokkal kizárólag az alperes rendelkezett, aki a fentiek szerint az adatszolgáltatást megtagadta és a kimentés lehetőségével sem élt, azaz a felróhatóság hiányát nem bizonyította, ezért az ítélet sérti a Ptk. 6:519. §-át.

[24] Értelmezhetetlen az okozati összefüggés hiányával kapcsolatos ítéleti megállapítás is, hiszen az a már hivatkozott dokumentumok becsatolása hiányában fel nem tárt tényállási elem. A törvényszék is megállapította, hogy a perbeli tranzakciók kimerítették a szokatlan tranzakciók fogalmát, így az alperesi bejelentési kötelezettség fennállt, aki azonban nem bocsátott rendelkezésre semmilyen adatot a kötelezettsége teljesítését illetően, így az okozatosság értékelése nem történhetett meg.

[25] A fellebbezési tárgyaláson hangsúlyozták, hogy az alperesnek – mivel szokatlanok voltak az ügyletek – meg kellett volna tagadnia a tranzakciók teljesítését, azaz nem írhatta volna jóvá az utalásokat a címzett számláján, aki így nem rendelkezhetett volna az adott összegek felett, hanem a pénz „reaktíválódik”, visszakérül a küldő számlájára. Az ítéltábla felhívására az okozati összefüggés körében azzal érveltek, hogy amennyiben az alperes nem mulasztja el a Pmt. 23. § (1) bekezdése szerinti bejelentési és a 24. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztési kötelezettségét úgy a tranzakció nem „megy teljesezésbe” és nem keletkezik kár.

V.

[26] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Érvelése szerint a törvényszék nem sértette meg a Pp. 237. §-ába foglalt anyagi pervezetéssel kapcsolatos kötelezettségét, melynek körében kiemelendő, hogy a bíróság soha nem veheti át a felek rendelkezési jogából fakadó jogosultságait, kizárólag az általuk érvényesíteni kívánt anyagi jog keretein belül gyakorolhatja az anyagi pervezetést. A törvényszék a 15. és a 19. sorszámú jegyzőkönyvben az anyagi pervezetést követően felhívta nyilatkozattételre, tényelőadásra, a megjelölt ellentmondások feloldására és okiratok csatolására a felpereseket, akik a 20. sorszámú perfelvételi iratukban a kárállítás körében nyilatkoztak, egyúttal közölték azt is, hogy további okirat nem áll rendelkezésükre. A kárállítás körében a felperesek érdekében állt a bizonyítás, így annak elmaradása is őket terheli. Mindezek alapján okszerű az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a kárállítás körében bizonyítást nem ajánlottak fel.

A felperesek egyébiránt nem csatoltak bizonyítékot a kármegelőzési kötelezettségük teljesítésére vonatkozóan sem.

[27] A károkozó magatartás bizonyítása is a felperesek bizonyítási érdeke volt. Az, hogy pénzintézetként a Pmt. 27. §-ában szabályozott felfedés tilalmának megfelelően járt el, nem értékelhető a terhére. A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperesek érdekében állt a Pp. 322. §-a szerint bizonyítási indítvány megtétele, melynek hiányában a törvényszék nem volt köteles a titokgazda megkeresése. A felfedés tilalmára figyelemmel a titokgazda egyébként sem járulhat hozzá a törvényben meghatározott titok megismeréséhez.

[28] Az elsőfokú ítélet anyagi jogi indokolása is helytálló. A felperesek nem bizonyították a káruk bekövetkezését, azt a büntető ítélet is cáfolja, hiszen a büntetőeljárásban három magánfél – a felperesek és az indiai cég – terjesztett elő a keresettel megegyező összegű polgári jogi igényt, amelyhez képest jelen eljárásban két felperes érvényesít igényt. Mindez kétségessé teszi, hogy a kár kinél következett be.

[29] A károkozó magatartás körében hangsúlyozta, hogy a kár a felperesek izraeli bankszámláinak a megterhelésével bekövetkezett és az ítélet szerint a számlavezető bankot terhelte az átutalások vizsgálata, hiszen az teljesítette a megbízásokat. A felperesek tulajdonosa nyilatkozott továbbá arról, hogy az utalások minden esetben számla alapján és banki beazonosítást követően történnek. Mindezek alapján az átutalások során tanúsított súlyosan gondatlan felperesi magatartás és a megbízást teljesítő számlavezető bank eljárása okozta a kárt.

[30] A törvényszék helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy nem bizonyított az okozati összefüggés sem. A külföldi banknál vezetett felperesi számlák megterhelését követő alperesi eljárás az eredménnyel – azaz a kárral – nincs ok-okozati kapcsolatban.

[31] A felperesek fellebbezési tárgyaláson előadott érvelésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban részletesen levezette, hogy nem volt jogszabályi lehetősége arra, hogy ne írja jóvá az összegeket a címzett számláján.

VI.

[32] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül.

VII.

[33] Az I. rendű és II. rendű felperes fellebbezése nem alapos.

VIII.

[34] Az elsőfokú bíróság a releváns tényeket megállapította, érdemi döntésével az ítéltábla egyetértett, annak indokait azonban csak kisebb részben osztotta és a fellebbezésben is foglaltakra figyelemmel kiegészíti, illetőleg pontosítja azokat.

[35] A felperesek fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatására, másodlagosan a hatályon kívül helyezésére irányult, ugyanakkor maguk érveltek azzal, hogy a hivatkozott eljárási és anyagi jogi jogszabálysértések szorosan összefüggenek egymással, az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértésének következményeként értékelte tévesen a rendelkezésre álló bizonyítékokat és állapította meg a kártérítési felelősség feltételeinek hiányát. Mindezekre tekintettel az ítéltábla elsődlegesen a megváltoztatásra irányuló kérelem megalapozottságát vizsgálta és ezen vizsgálat során volt figyelemmel a hivatkozott eljárási szabálysértésekre is.

[36] A másodfokú eljárásban abból kellett kiindulni, hogy a követelés nem évült el, továbbá a terhelt által megvalósított készpénzfelvételek a Pmt. rendelkezésén [23. § (1) bekezdés] alapuló belső szabályzat értelmében szokatlan tranzakciónak minősültek, ami felvetette az alperes intézkedési kötelezettségét. Az elsőfokú ítélet ezen megállapításait ugyanis a felek fellebbezéssel nem támadták.

VIII.1.

[37] A kereset elutasítását a törvényszék három jogi indokra alapította: a károsult személye nem bizonyított, kétséges; az alperes jogellenes mulasztása nem bizonyított; kizárt az okozati összefüggés, mert a kár bekövetkezte megelőzte az alperes jogellenes magatartását.

[38] Az ítéltábla egyetért a fellebbezésben foglaltakkal annyiban, hogy a bizonyítottság hiányát az elsőfokú bíróság az első két ok esetén tévesen értékelte a felperes terhére, továbbá ítéletének indokolásában ellentmondásba is került a 15. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt anyagi pervezetésével a második ok vonatkozásában. Helyes volt ugyanakkor az okozati összefüggés hiányának a megállapítása, de nem az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokok alapján.

VIII.2.

[39] Az elsőfokú bíróság által megállapított – nem vitás – tény, hogy a felperesek számlájáról az átutalások egy ismeretlen elkövető által megküldött levél következtében nem a címzett, szerződéses jogosult részére, hanem a terhelt bankszámlájára történt. Ezáltal a felperesek vagyonában az értékcsökkenés bekövetkezett, ilyen módon káruk keletkezett.

[40] Miután az alperes a fenti tény – azaz a terhelt bankszámlájára történt utalást – nem vitatta, az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben és erre vonatkozó egyértelmű tényállítás esetén az ő bizonyítási érdeke lett volna annak igazolása, hogy a felperesekkel szerződéses jogviszonyban lévő jogosult ezen utalásokat teljesítésként elfogadta. Ezt kétséget kizáró jelleggel nem bizonyítja, hogy a felperesek mellett a szerződéses jogosult is polgári jogi igényt érvényesített a büntetőeljárásban, illetőleg, hogy a nyomozó hatóság felé úgy nyilatkozott, hogy „tőle bitoroltak el csalárd módon két kifizetést” (17/M/18. alatti irat 2. oldal 2. bekezdés). Egyik megnyilvánulása sem értékelhető ugyanis a teljesítés elfogadására vonatkozó egyértelmű nyilatkozatnak.

[41] A bizonyítottság hiányát, a teljesítés elfogadásával kapcsolatos kétséget a fentiek miatt nem értékelhette volna a törvényszék a felperesek terhére. Ebből az is következik, hogy az elsőfokú eljárásban az anyagi pervezetés az érintett kérdéshez kapcsolódóan (19. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal) nem volt megfelelő. Az elsőfokú bíróságnak ugyanis egyértelműen nyilatkoznia kellett volna az alperest arról, hogy tényként állítja-e, hogy a felperesek átutalását a jogosult teljesítésként elfogadta, ezért a felpereseknek nincs kára. Ezen tényállítás esetén a Pp. 237. § (2) bekezdése szerint tájékoztatni kellett volna az alperest arról, hogy annak bizonyítása őt terheli, és hogy a bizonyíték rendelkezésre bocsátásának, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének a következményeit neki kell viselnie.

[42] A felperes a fellebbezésében hivatkozott az anyagi pervezetés hibájára és a Pp. 183. § (3) bekezdésének megsértésére a fenti körben, de más okból. A másodfokú bíróságnak ilyen esetben, tehát amikor azt állapítja meg, hogy az elsőfokú bíróság által végzett anyagi pervezetés az érintett kérdéshez kapcsolódóan nem volt megfelelő, akkor a Pp. 370. § (4) bekezdése szerint az eltérő anyagi jogi álláspontját a felek tudomására kell hoznia és azt csak a fellebbező fél kérelmére veheti figyelembe. Ezt az ítéltábla az adott esetben azért mellőzte, mert a későbbiekben kifejtettek szerint a felperesek keresete egyéb okból nem volt megalapozott, így a kárállítással kapcsolatos nem megfelelő pervezetés a jogvita érdemi eldöntését nem befolyásolta.

VIII.3.

[43] A felperesek fellebbezési eljárásban tett nyilatkozatával (7. ssz. irat) megerősített jogi érvelése szerint az alperes károkozó magatartása a Pmt. szerinti eljárás elmulasztása, ezen belül a bejelentés, illetve a felfüggesztés elmulasztása volt.

[44] Az elsőfokú bíróság ebben a körben a 15. sorszámú jegyzőkönyvben helyesen tájékoztatta az alperest arról, hogy neki kell bizonyítania egyebek mellett azt, hogy a Pmt.-ben foglaltak szerint járt el, a bejelentési kötelezettségének eleget tett. Ehhez képest ellentmondásos az ítéletének azon okfejtése, miszerint a szokatlan tranzakció felvetette az alperes intézkedési kötelezettségét, azonban mivel nem volt megállapítható, hogy milyen intézkedéseket tett, a felperesek nem bizonyították a jogellenes mulasztást.

[45] A fentiek körében kiemeli az ítéltábla, hogy a felperesek állítása szerint az alperes jogellenes magatartása az volt, hogy mulasztott, mert nem tett eleget a Pmt. 23. § (1) bekezdése és 24. § (1) bekezdés alapján fennálló bejelentési, felfüggesztési kötelezettségének. Ezen állításukkal szemben a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az alperes érdekében állt annak bizonyítása, hogy a Pmt. szabályainak megfelelően járt el, mulasztás nem terheli, a szükséges intézkedéseket megtette.

[46] Az alperes ellenkérelme ugyanakkor azon alapult, hogy az adott esetben a bejelentési kötelezettség, és ebből eredően a felfüggesztési kötelezettség nem is terhelte, mivel nem talált pénzmossárra utaló körülményt (2022. március 4-én kelt 7. sorszámú alperesi ellenkérelem 6. oldal 5. bekezdés). Maga sem állította tehát, hogy a felperesek által hiányolt bejelentést, felfüggesztést megtette. Ebből következően annak hiánya tényként megállapítható volt, ezért a törvényszék tévesen következtetett arra és alapította arra is a kereset elutasítását, hogy a felperesek az általuk megjelölt és károkozónak minősített magatartást – mulasztást – nem bizonyították. Itt hangsúlyozza ismételten az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott megállapítása szerint az alperes törvényi rendelkezésen [Pmt. 23. § (1) bekezdés] alapuló belső szabályzata értelmében is szokatlan tranzakciónak minősült a terhelt által megvalósított készpénzfelvétel, ami felvetette az alperes intézkedési kötelezettségét. Mindezek alapján tehát egyértelműen megállapítható volt az alperes mulasztása.

[47] A kifejtettekből az is okszerűen következik, hogy a jogellenes magatartás bizonyítottságának hiányára vonatkozó ítéleti megállapítások kapcsán a felperesek alaptalanul hivatkoztak eljárásjogi szabálysértésekre (Pp. 184. §, 265. §, 322. §), mivel nem voltak állítási, illetőleg bizonyítási szükséghelyzetben és a törvényszéknek nem volt hivatalbóli megkeresési kötelezettsége sem.

VIII.4.

[48] Helyesen állapította meg ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek érdekében állt annak bizonyítása, hogy az általuk megjelölt mulasztás és a kár között az okozati összefüggés fennáll.

VIII.4.1.

[49] A felperesek előadása szerint az alperesi mulasztás azt eredményezte, hogy a jogosulatlanul felvett összeghez a büntetőeljárás eredményeként nem juthattak hozzá. A keresetben felvázolt, a kár bekövetkezéséhez vezető oksági folyamat azzal a másodfokú eljárásban nem vitatott mozzanattal kezdődött, hogy egy hamis felhívás eredményeként nem a jogosult részére teljesítették az átutalást és azzal ért véget, hogy az alperes elmulasztotta azokat az intézkedéseket, amelyek eredményeként – a felperesi állítás szerint – az összeg visszakerült volna a bankszámlájukra.

[50] Ebből következően nem osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a kár előzetes bekövetkezése kizárja az okozati összefüggés fennállását. A felperesi vagyonban beállott értékcsökkenés ugyanis csak akkor vált véglegessé, az oksági folyamat visszafordíthatatlanná, amikor meghiúsult az a lehetőség, hogy a felperes számlájára az alperesi eljárás folytán visszakerüljön az összeg. Nem ért egyet ezért az ítéltábla azzal, hogy a kár már az alperes magatartása előtt bekövetkezett és ez zárja ki az okozati összefüggés fennállását

VIII.4.2.

[51] A kártérítési igény megalapozottsága, az okozati összefüggés körében ezért vizsgálni szükséges az alperes azon védekezését is, amely szerint, ha megteszi a Pmt.-ben és a belső szabályzatában foglalt intézkedéseket, az sem járhatott volna azzal az eredménnyel, hogy a felperesek visszakapják a pénzüket.

[52] Ebben a körben a felperesek előadása az ítéltábla 6. sorszámú végzésbe foglalt felhívása ellenére hiányos volt. Továbbra sem vezették le jogszabályi hivatkozásokkal azon állításukat, hogy a bejelentés és az ügylet végrehajtásának felfüggesztése esetén milyen folyamat eredményeként juthattak volna hozzá a téves számlára utalt összegekhez.

[53] A felperesek által a fenti körben hivatkozott Pmt. 24. § (4) bekezdése szerint a pénzügyi információs egységként működő hatóság a belföldi ügyleti megbízás esetében az (1) bekezdés szerinti bejelentés megtételének, illetve a (2) bekezdés szerinti üzenet megküldésének napját követő két munkanapon belül, míg a nem belföldi ügyleti megbízás esetében az (1) bekezdés szerinti bejelentés megtételének, illetve a (2) bekezdés szerinti üzenet megküldésének napját követő négy munkanapon belül megvizsgálja a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adatot, tényt, körülményt. Az (5) bekezdés alapján a pénzügyi információs egységként működő hatóság jogosult a (4) bekezdésben meghatározott vizsgálatát további három munkanappal meghosszabbítani, amennyiben az a 26. § (1) bekezdésében meghatározott adattovábbításhoz szükséges. A (7) bekezdése szerint a szolgáltató teljesíti a felfüggesztett ügyleti megbízást, ha a pénzügyi információs egységként működő hatóság a (6) bekezdés b) pontja szerint értesíti, vagy ha a felfüggesztést követően a (4) és (5) bekezdésben meghatározott időtartam a pénzügyi információs egységként működő hatóság értesítése nélkül eltelt.

[54] Az ítéltábla álláspontja szerint a fenti jogszabályi rendelkezésekből nem lehet kétséget kizáróan következtetni arra, hogy az ügylet végrehajtásának felfüggesztése esetén a felperesek hozzájuthattak volna a téves számlára utalt összegekhez. Az alperes helyesen érvelt azzal, hogy önmagában a felfüggesztés a Pmt. szabályai alapján meghatározott határidőhöz kötött, melynek elteltét követően az ügyletet végre kell hajtani, ezért önmagában a felfüggesztés nem eredményezhette volna, hogy a felperesek visszakapják az átutalt összeget.

[55] A fentiek alapján az alperes jogellenes mulasztása és a bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés nem állapítható meg. A felperesek adósok maradtak annak egyértelmű kifejtésével és jogi érvekkel alátámasztott levezetésével, hogy az alperes jogszerű eljárása – a bejelentés és felfüggesztés – eredményeként visszakapták volna a téves számlára utalt összegeket.

[56] A kifejtettekből az is következik, hogy a Pmt. 23.-24. §-ai szerinti alperesi kötelezettségek (bejelentés és felfüggesztés) teljesítését igazoló dokumentumok becsatolásának hiánya nem volt akadálya az oksági kapcsolat érdemi vizsgálatának, ezért a felperesek erre vonatkozó fellebbezési hivatkozása sem vezethetett eredményre.

IX.

[57] A kifejtettekre tekintettel – a hatályon kívül helyezési indítvány megalapozatlanságára is figyelemmel – a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

X.

[58] A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltséget, melynek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperesek kötelesek továbbá megfizetni az illetékfeljegyzési joguk folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. Az illetéknek az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára történő megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Budapest, 2023. szeptember 28.

Dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

Dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.
Dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.
előadó bíró
bíró